

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת שמות

וראיה ברורה לדבר נראה ממה שכתוב
אצל בת פרעה. כן הוא בפרקי דרבי אליעזר
[פרק מח] "והכל צפוי לפני הקדוש ברוך הוא,
והיתה בתיה בת פרעה מנוגעת, ולא היתה
יכולה לרחוץ בחמין, וירדה לרחוץ ביאור,
וראתה נער בוכה, ושלחה ידה והחזיקה בו
ונתרפאה, ואמרה הנער הזה צדיק הוא
וקיימתו לחיים". ע"כ.

ובתרגום אונקלוס: "ונחתת ברתיה
דפרעה לאתקרא על נהרא .. ואושיטת ית
גרמיאדא ונסיבתא ומן יד איתסיית מן שיחנא
ומן טריבא".

העולה בבירור, שכיון שנוגעים בתיבת
הצדיק, אפשר להתרפא על ידי זה אפילו
מצרעת שהוא הייסורים היותר קשים. כמו
שאמרו בגמרא נדרים [סד:]: "מצורע חשוב
כמת". הרי, שאפילו הבחינה הגדולה ביותר
בייסורים שהיא צרעת, כיון שנוגעים בתיבת
הצדיק אפשר להינצל על ידי מכל
הייסורים. וכו'.

העולה מהדברים, שיש כמה בחינות
בייסורים, ואין שום אדם שיכול להימלט
מהם. ובפרט בדורינו אנו בעיקבתא

עצם הנגיעה בצדיק - משפיע שפע רב

וַתֵּרֶד בַּת פְּרֹעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר וְגו' וַתֵּרֶא
אֶת הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת אֶמְתָּהּ
וַתִּקְחָהּ. (כ ה)

ומעתה נבאר ענין הנגיעה וההתקרבות
לצדיק הקדוש.. בהקדם מה שכתב בתנא
דבי אליהו [רבה כה]: "לפיכך הייתי אומר
שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי
יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק
ויעקב". עכ"ל.

ומבאר השם משמואל [חיי שרה],
שהכוונה לשכל הפחות יהא לאדם נגיעה
במעשי אבותיו, וז"ל: "וזקיני זצללה"ה
מקאצק אמר על מה שאמרו ז"ל חייב אדם
לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, היינו
שעל כל פנים תהיה למעשי נגיעה בעלמא
למעשי אבותי". עכ"ל. ולפי הנתבאר, עצם
הנגיעה בהם הוא דבר גדול מאוד, כמו
שמצינו בבת פרעה, שעל ידי נגיעה לחוד -
נתרפאה מצרעתה. ולדאבונינו אנו אין לנו
נגיעה בצדיק הזה, אמנם אם היה לנו נגיעה,
שהיינו נוגעים בהארון שהקדוש והטהור
מונח בתוכו - מיד היינו נהפכים ונטהרים..

רבינו ע"ה. אמנם כיון שירדו מנכסיהם שוב לא היה כח בידם להזיק. והוא כנ"ל..

בזה יבואר אומרם ז"ל: "כל לשון נצב ונצבים דתן ואבירם", הנה הכוונה בזה לדתן ואבירם, שהם הכניסו בכלל ישראל כח המחלוקת לדורות, וכל כח המחלוקת הוא מכח "נצב ונצבים" היינו גאוה ולא עניויות, וזהו השנאת חנם הנובע מאהבת ממון ושורשו בגיארות, ד'עשיר יענה עזות' [משלי יח כג], והוא משורש דתן ואבירם דהכניסו כח המחלוקת בכלל ישראל לדורות.

ימי הרחמים והסליחות עמ' ריה

כוחו העצום של עם ישראל ובפרט להיחלץ מן הייאוש

רְאֵה רְאִיתִי אֶת עֲנֵי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקָתָם שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נַגְשָׁיו כִּי יִדְעֵתִי אֶת מַכְאֲבָיו. (ג ז)

כיוצא בדבר אנו למדין לימוד זה מיציאת מצרים, כאשר היו ישראל נתונים בעומק הצרה שאין ממנה שום סיכוי ומוצא לצאת לחירות, שאפילו עבד ושפחה אינם יוצאים משם, והיה הכל סגור ומסוגר בעדם לעילא ולתתא, בהיותם נעולים וסבוכים במצר מצרי"ם.

וכן אף ברוחניות היו משוקעים שם במ"ט שערי הטומאה, וכמעט שנפלר בשער הגנון שלא היה ממנו תקומה, כנודע מדברי מרן האר"י ז"ל ברמז הכתוב [יב לט] "ולא יכלו להתמַהֵמָה".

ומתוך אותו סף הייאוש ריחם עליהם הקב"ה בכבודו ובעצמו כביכול, לרדת

דמשיחא, ודורו של שמד, שנטלו שני שלישי מהייסורים שהיו צריכים לבוא על כל העולם כולו. אם כל זה, כאשר נוגעים בתיבת הצדיק מיד מתרפאים, וכמו במצורע שהוא מייסורים היותר קשים שנחשב כמת, כדאיתא בגמרא נדרים [סד:]: "תניא ארבעה חשובין כמת: עני, ומצורע, וסומא, ומי שאין לו בנים". ע"כ. מכל מקום, על ידי שנוגע בתיבת הצדיק - מיד נתרפא, כמו כן בזמנינו אנו, נגיעה בתיבת הצדיק מרפאת.

ודבר פשוט הוא, שכיון שעולים לציון הקדוש וזוכים לגעת בו, בוודאי על ידי נגיעה הזו מסתלקים מהאדם כל צרותיו... העולה מהדברים, שעל ידי נגיעה בצדיק אפשר להיוושע. אולם זאת חובה עלינו לדעת שקשה הדבר מאד, שאפילו בת פרעה לא נרפאה מן הצרעת - אלא על ידי נגיעה בתיבה, שהיה לה נגיעה בתיבה שהיה צדיק מונח בתוכה. וזהו עיקר הקושי בעת העלייה על הציון הקדוש, שיהיה לנו נגיעה בהם, ובפרט קשה הדבר בצדיקים הגנוזים וטמונים בארץ, שהנגיעה בהם היא קשה עד מאוד.

הילולא דצדיקא פרוק ה

כח המחלוקת של דתן ואבירם - ע"י רוב ממון שהיה להם

וְהִנֵּה שְׁנֵי אַנְשִׁים עֹבְרִים נְצִים וְגו'. (ב יג)

וכן אנו רואים שאמר השם יתברך למשה רבינו ע"ה [נד יט] "כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך". פירש"י: "מי הם, דתן ואבירם חיים היו, אלא שירדו מנכסיהם והעני חשוב כמת", [נדרים סד]. שכל זמן שהיו עשירים, העיזו פנים וחלקו עם משה

חיזוק עצום זה, ולחלוץ עצמו מכל הני הרפתקי דעדו עליה, שלא להשתקע ח"ו בתהומות הייאוש, רק לחלוץ את עצמו מאפלה לאור גדול.

ס"ג מוקץ - שבת חנוכה, תשפ"ד

משה רבינו ע"ה זכה לכח קיום המצוות ללא טעם

מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים. (גיא)

אולם משה רבינו כל מהותו היה עבד נאמן, וקיים את ציוויי הבורא אפילו בזמנים שכלל לא היה לו רצון לקיימם, כמו שמצינו שלא רצה להיות מנהיג בני ישראל, שנאמר "ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים".

אך אף על פי כן, כפה את רצונו והלך אל פרעה, כיון שאמר לו השי"ת [ג יד]: "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה", ואיתא במדרש [שמו"ר ג]: "א"ר אלעזר לכה וודאית לומר אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם". ע"כ. לכך, כיון שראה שאם אין הוא גואלם, לא יהיה גאולה אחרת לבני ישראל, הנהיג והציל את בני ישראל על אף שלא חפץ בזה.

לכן גילה השי"ת למשה רבינו ע"ה, טעמה של מצות פרה אדומה, כי משה רבינו כבר זכה לכח קיום המצוות אפילו ללא חשק וטעם. ולכן נקראת לדורות מצוות פרה אדומה על שמו של משה רבינו, כיון שלו היה את הכוח לעשות את ציווי השי"ת ברוחניות וגשמיות, גם בזמן שלא חפץ בזה כלל.

מבש"ט במדבר, פר' חוקת

אליהם אל תהומות הייאוש שנשתקעו בו, חילצם מן הסבך והעלה אותם בבת אחת מבירא עמיקתא לאיגרא רמא. וזה יסוד חובת זכירת יציאת מצרים לדורות עולם, כי גאולת מצרים שורש כל הגאולות בכללות ובפרטות, לצאת תמיד מכל סבך ומבוכה, כמ"ש [במדבר טו מא] "אני ה' אלקיכם, אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים..."

הדברים אמורים בפרט לעת כזאת, כאשר נתונים ישראל בעת צרה ומצוקה של המלחמה הקשה, והחושך מתגבר בחשכת מר הגלות. שאין לנו ח"ו ליפול לזרועות הייאוש, כי אם להתחזק באמונת אומן וביטחון איתן בצור עולמים ב"ה, שבוודאי ימציא לבניו אהוביו פדות ורווחה. כאשר כבר ביארתי בזה בעזה"י במוצאי שמחת תורה, על פי מאמר הכתוב [ירמיה לז] "הוי כי גדול היום ההוא מאין כמהו, ועת צרה היא ליעקב וממנה ינשע", שדווקא מתוך הצרה תעלה הישועה, כי מתוך צרה ממציאם השי"ת פדות ורווחה, עיין שם.

והלום ידוע שישנה גאולה כללית וגאולה פרטית, ואין בכלל אלא מה שבפרט. ולפיכך צריך כמו כן לקחת כל איש ישראל לימוד זה לעצמו בפרטיות, בגלות הפרטית דידיה, כאשר רגיל אני להזכיר ממ"ש [תפילה ריבון העולמים]: "ישויתי ה' לקראתי, שתרחמני עוד בגלותי לגאלי". היינו 'בגלות' הפרטית שלי, שאף בה סדר הגאולה כסדר גאולת הכלל. וכשם שבגלות הכלל חילצו ישראל את עצמם בכל עת צר ומצוק מן הייאוש המר, כן הוא בגלות הפרט צריך איש ישראל לשאוב בנפשו

תורת רבוה"ק

ויעבדו מצרים את פני ישראל פפרה. (א יג)

ביאר מרן הדברי בינה זי"ע את ענין גלות מצרים, וכיצד זה חל אף שבט לוי שלא נשתעבדו בהם בעבודה קשה, וביאר דבר נפלא בזה, שעם ישראל היה להם שעבוד הגוף, ועבודה קשה בחומר ובלבנים. אך שבט לוי בפנימיות היו אף הם בגלות, על ידי הצער שהיה להם מצרת ישראל, זה היה נחשב להם כמו שעבוד ממש. 'כי באמת אם אדם מצער עצמו בצרת ישראל, אזי נחשב לו כאילו הוא בעצמו היה בצער הזה'.

ובזה ביאר את הפסוק הנאמר לאברהם בברית בין הבתרים, ששם אמר לו השי"ת על גלות מצרים "ועבדום ועינו אותם" - 'ועבדום' קאי על ישראל, שעבדו בהם בגופם ממש בכל עבודה קשה, 'ועינו אותם' קאי על שבט לוי, שלא היה להם עבודת הגוף, כי אם 'עינו', שהיה כואב להם לבם, ומצערים עצמם בצרת ישראל, שזה נקרא עינוי. (פסח עמ' לא)

***

למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתני. (ה כב)

ביאר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שטענת משה רבינו לפני השי"ת הייתה כי אם יתחיל כעת זירוז זמן הגאולה קודם שהושלם כל זמן הגלות, הרי שעם ישראל יצטרכו לסבול גלות כבדה יותר בפחות זמן, כי שאמר (ה כג) "ומאז פאתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה" שטענה זו טען משה רבינו ע"ה, לטובת בני ישראל מדוע הרע להם עתה. דלא זו בלבד שלא הוטב להם, אלא ראו במוחש בהיפך, שהוכבד עליהם עול הגלות והשיעבוד.

וזה היה הסיבה והתכלית שקודם הגאולה הרע להם. דהוא כעין הצער של חבלי לידה בעת הלידה. דהרי יציאת מצרים היה בבחינת לידה, "גוי מקרב גוי", שהיו מובלעים בתוך מעיהם, היינו מושרשים עמוק בשעבוד מצרים, ושקועים בטומאתם ותאוותם ליצלן. והיציאה הזאת, כרוכה ביסורים גדולים כמובן.

וזה אכן היה מענהו של השם יתברך למשה רבינו ע"ה, דמהאי טעמא עשה כן הקדוש ברוך הוא, שירע לישראל קודם הגאולה, והמצב יהיה גרוע יותר מאשר קודם לכן. דזה גופא יגרום לגאולתם וליציאתם המהירה ממצרים. (מבש"ט שמות עמ' נה-נח)

*

וכזאת היה מעשה אצל מרן התולדות אדם מאוסטרובא זי"ע, כפי שסיפר והעיד הרה"ק מקאצק זצ"ל, כי קיבלו בשמים את דעתו, בעניין החשת הגאולה לעומת כל צדיקי אותו הדור:

"פעם אחת בראש השנה נתאספו כמה צדיקי הדור לפני בית דין של מעלה, וצעקו כי כשל כח הסבל של מצוקת הגלות, ורצו לקרב הקץ. והיו צדיקים מיימינים ומשמאילים, פתאום נשמע כי הצדיק מסאסנאוויץ (הוא מרן הרה"ק מאוסטרובא) בא, ופינו לו מקום. ויען הסאסנאוויצער: כי הוא אינו מסכים לזה, כי באם ידחקו את הקץ ילכו לאיבוד כמה וכמה ישראלים, כי לא יוכלו לסבול הצרות אם יתכפו עליהם בפעם אחד בזמן קצר. והכריע האברך הקדוש הזה את כל הצדיקים. ואם כן דע, כי למעלה אין מחשבין אותו לרבי קטן..." (לשון 'ברכה משולשת', הובא ברמ"א מערכה ב אות כ)

***